

Nummer 1 2021

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Återhämtningen
fortsatte i november

Tufft år för
restaurangbranschen

The logo for SCB (Statistiska centralbyrån) is located in the bottom left corner. It consists of the letters 'SCB' in a bold, white, sans-serif font. The background of the entire page is a photograph of a laptop displaying a line graph, with a blue and orange color overlay.

Innehåll

Månadsöversikt november 2020	2
Läget i ekonomin	3
Fördjupning	7
Internationell utblick	11
Indikatorer för Sverige, EU och USA	12

Förändringar i SCB:s tidskrifter

Tidskriften SCB-Indikatorer har från och med januari 2021 slagits ihop med Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv.

Publicering kommer att ske månadsvis, i mitten av respektive månad.

Det främsta syftet med det något senare publiceringsdatumet är att kunna ge en helhetsbild över ekonomin varje månad. De olika indikatorerna avser samma månad istället för att som i SCB-Indikatorer avse statistik som publicerats under den senaste månaden.

Fyra gånger per år kommer tidskriften att vara något utförligare och innehålla en fördjupning kring senaste BNP-utfallet samt flera fördjupningsartiklar.

En innehållsmässig förändring är att de olika fasta avsnitten i SCB-Indikatorer är borttagna. Vi förstår att vissa kommer att sakna specifika tabeller och diagram men hoppas att ni hittar informationen på SCB:s hemsida scb.se.

De flesta av diagrammen som fanns i SCB-Indikatorer hittar ni på sidan Konjunkturindikatorer

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

Månadsöversikt november 2020

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
Aktivitetsindikatorn	0,4	-2,0	+	-
Näringsliv				
Näringslivets produktion	0,8	-1,0	+	-
Industrins produktion	1,5	0,8	+	+
Industrins ordergång	3,8	5,7	+	+
Tjänsteproduktion	1,1	-1,8	+	-
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	-0,6	-5,0	-	-
Detaljhandelns försäljning	0,8	5,7	+	+
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	1,0	-2,7	+	-
Varuimport ³⁾	1,1	-1,8	+	-
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	0,0	0,2	●	●
Producentpriser	0,2	-4,4	●	-
Arbetsmarknad				
Sysselsättningsgrad ⁴⁾	0,1	-1,2	●	-
Arbetslöshetsstalet ⁵⁾	-0,1	1,6	●	-

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Sysselsättning som andel av befolkningen 15-74 år. Förändring i procentenheter. Uppgifterna baserar sig på säsongrensade och utjämnade data.

5) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15-74 år. Förändring i procentenheter. Uppgifterna baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Symboler anges med omvänt tecken.

Symbolerna betyder:

 Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

 Oförändrat (Förändringstal från -0,2 till 0,2 procent)

 Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

Se fler [konjunkturindikatorer här](#)

Läget i ekonomin

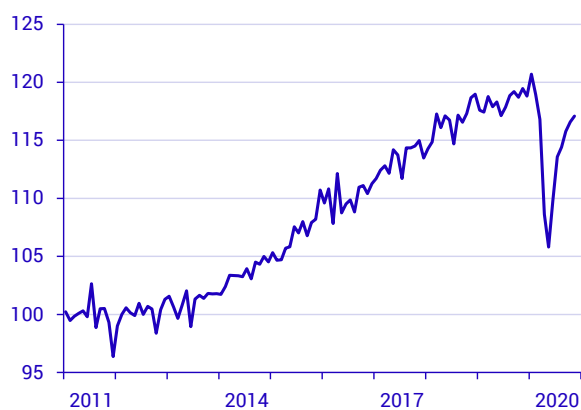
+0,4 %

Återhämtningen fortsatte i november

Den svenska ekonomin har återhämtat en stor del av nedgången från i våras. Trots att hösten inneburit ökad smittspridning i samhället och hårdare restriktioner fortsatte de flesta indikatorer uppåt även i november. Däremot sjönk hushållskonsumtionen något.

I november 2020 ökade aktiviteten i ekonomin för sjätte månaden i rad. Jämfört med oktober steg aktivitetsindikatorn med 0,4 procent efter korrigering för kalendereffekter och säsongsmässiga variationer. Aktivitetsindikatorn bygger på SCB:s ekonomiska månadsstatistik och kan betraktas som en månadsvis indikator på BNP. Aktivitetsindikatorn har en något större osäkerhet än de kvartalsvisa BNP-beräkningarna.

Aktivitetsindikatorn fortsatte uppåt i november
Index 2011=100, säsongrensade värden

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Andra våg under hösten

Den svenska ekonomin drabbades hårt när coronapandemin spreds under våren. Även om de svenska restriktionerna inte varit lika hårda som i de flesta andra länder har myndigheternas rekommendationer ändrat människors beteende och företagens förutsättningar att bedriva verksamhet.

Ökad aktivitet i ekonomin i november jämfört med oktober

För att dämpa spridningen av covid-19 infördes restriktioner för exempelvis resande och sociala sammankomster under andra halvan av mars. Det medförde ett kraftigt fall i den ekonomiska aktiviteten under perioden mars-maj.

När smittspridningen sedan avtog något och restriktionerna lättades påbörjades en återhämtning i ekonomin. Takten i återhämtningen har dock mattats av de senaste månaderna då smittan tagit ny fart i vad som kan ses som en andra våg. Fortfarande är det en bit kvar innan aktiviteten i ekonomin är tillbaka på nivån innan krisen.

Snabbt lyft för fordonsindustrin

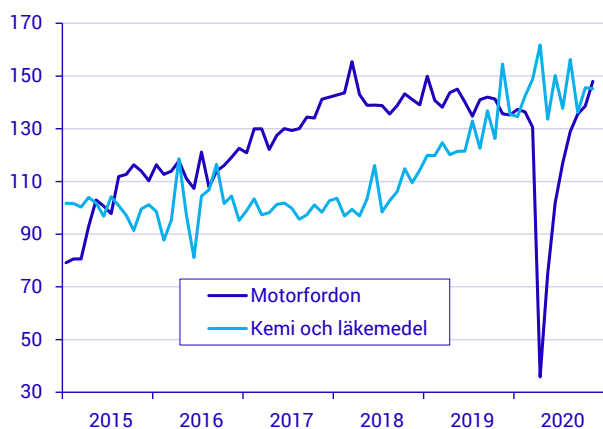
Industrin har varit motorn för återhämtningen inom den svenska ekonomin. Efter en kraftig nedgång i produktionen under mars och april har det varit en tydlig uppgång. Industriproduktionen steg även i november.

Av de större delbranscherna drabbades motorfordonsindustrin allra hårdast av pandemin. Problem med leveranser av insatsvaror medförde att produktionen stoppades helt och att personal permitterades. Efter ett brant fall i april påbörjades sedan en snabb återhämtning i maj och i november var produktionsvolymen högre än innan krisen.

För de flesta övriga delbranscher inom industrin har mönstret varit liknande, en nedgång under våren som följts av återhämtning. Ett undantag är dock kemi- och läkemedelsindustrin som hade en uppåtgående trend i våras. Under senare delen av 2020 har produktionen svängt upp och ner men trenden är närmast sidledes.

Brant fall följdes av kraftig uppgång för fordonsindustrin

Produktionsvärdeindex 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Stark exportorderingång

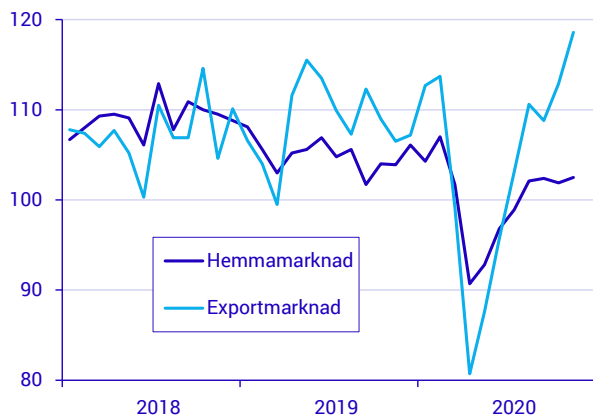
En stor del av industrin är beroende av exportmarknaden. Nedstängningarna i omvärlden under våren resulterade i att industrins orderingång från utlandet sjönk kraftigare än den inhemska. Men uppgången har också varit betydligt starkare för exportmarknaden än för hemmamarknaden.

”Uppgången har varit betydligt starkare för exportmarknaden än för hemmamarknaden”

Detta förstärktes i november då exportorderingången fortsatte att stiga medan den inhemska orderingången låg i stort sett oförändrad.

Utländsk efterfrågan lyfter industrin

Orderingång. Index 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Industrins orderingång (SCB)

Tyngre för tjänstesektorn

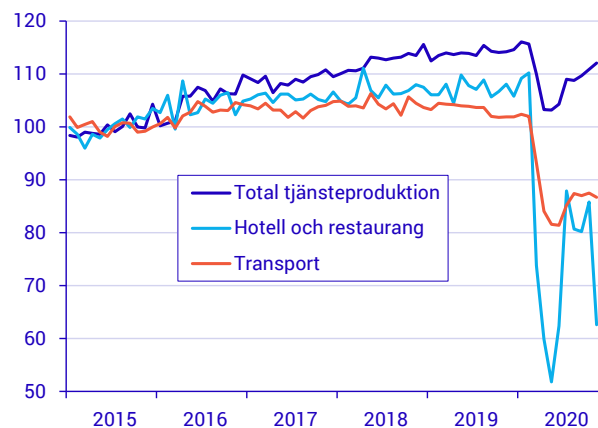
Om industrin i stort sett har återhämtat sig från nedgången i våras så är det betydligt tyngre för tjänstesektorn. Fortfarande är tjänsteproduktionen på en klart lägre nivå än innan krisen. Pandemin och de efterföljande restriktionerna har slagit särskilt hårt mot branscher som hotell och restaurang samt transport.

”Pandemin har slagit särskilt hårt mot branscher som hotell och restaurang samt transport”

När smittspridningen tog fart igen under hösten infördes hårdare restriktioner och det gav en kraftig nedgång för hotell och restauranger i november. I månadens fördjupningsartikel kan man läsa mer om utvecklingen för restaurangbranschen under pandemin.

Nytt ras för hotell- och restaurangbranschen

Produktionsvärdeindex 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Detaljhandeln går förhållandevis starkt

Bland tjänstebanscher är det framförallt detaljhandeln som utmärker sig positivt. Försäljningen minskade något i mars och april men nedgången var inte alls lika kraftig som i många andra branscher. Därefter har en uppgång skett och det är framförallt handeln med sällanköpsvaror som gått starkt. I både oktober och november var försäljningstillväxten hög för sällanköpsvaruhandeln medan dagligvaruhandeln var närmast oförändrad.

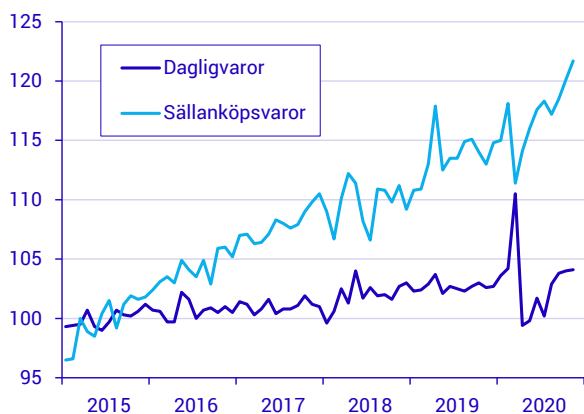
Det skiljer dock mycket mellan olika delbranscher inom handeln. Exempelvis elektronikhandeln samt järn- och bygghandeln har gynnats av att de flesta tillbringar mer tid hemma. Motsatt effekt kan man se inom klädhandeln där försäljningen varit mycket svagare än 2019.

”Exempelvis elektronikhandeln samt järn- och bygghandeln har gynnats av att de flesta tillbringar mer tid hemma”

Den starka försäljningen i oktober och november kan vara ett tecken på att julhandeln började tidigare än vanligt. Uppmaningar om att undvika fysiska butiker har inneburit att e-handeln ökat marknadsandelarna och det är troligt att fler valde att göra julkappsbeställningar i god tid för att hinna få leveranserna innan jul. De omfattande kampanjerna som numera sker under konceptet ”Black Friday” bidrog sannolikt också till att lyfta försäljningen. Effekten syns framförallt inom elektronikhandeln som trots en stark utveckling redan tidigare under året steg markant i november.

Stark försäljning inom sällanköpsvaruhandeln

Detaljhandelsindex 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

Svagare konsumtion i november

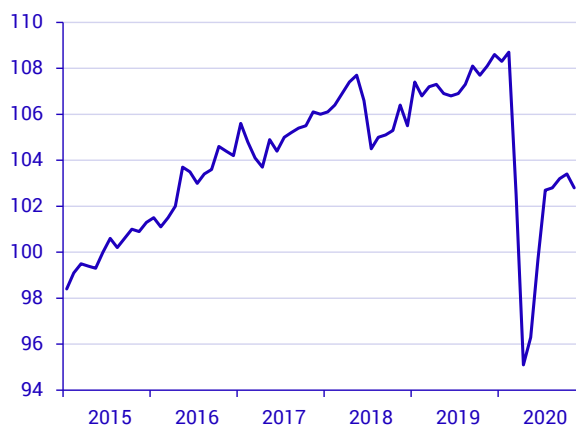
Även om detaljhandeln gick bra i november sjönk hushållens totala konsumtion under månaden. Konsumtionen föll brant i våras men har därefter återhämtat sig något. Under perioden augusti-oktober avtog takten i återhämtningen men det var

trots allt en svag ökning dessa månader. November var första månaden med en minskning sedan april.

Hushållens utgifter för hotell- och restaurangtjänster samt kläd- och sköinköp minskade kraftigt men dessa delar utgör en relativt liten andel av den totala konsumtionen. Av de delar som har en större vikt i konsumtionsindikatorn sjönk utgifterna för boende och transporter något. Däremot steg utgifterna för post- och telekommunikation rejält i november.

Återhämtningen för konsumtionen har upphört

Hushållens konsumtionsindikator 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

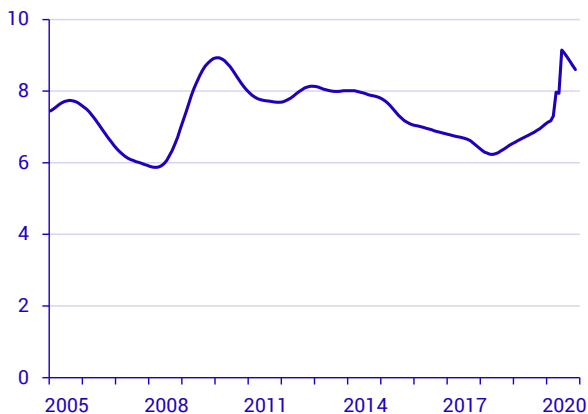
Arbetslösheten svagt nedåt

Återhämtningen i ekonomin har även inneburit en liten förbättring på arbetsmarknaden. När krisen slog till hade redan arbetslösheten börjat öka och låg kring 7 procent av arbetskraften. Trots att många företag kunde använda systemet med korttidspermitteringar istället för att avskeda personal så steg den relativa arbetslösheten snabbt till drygt 9 procent. Men sedan i somras har läget på arbetsmarknaden stabiliserats och arbetslösheten visar snarare tendenser på en svag minskning.

”Trots att många företag kunde använda systemet med korttidspermitteringar istället för att avskeda personal steg den relativa arbetslösheten snabbt”

Arbetslösheten steg brant men har börjat minska något

Andel arbetslösa i procent av arbetskraften, 15-74 år, säsongrensade och utjämnade värden

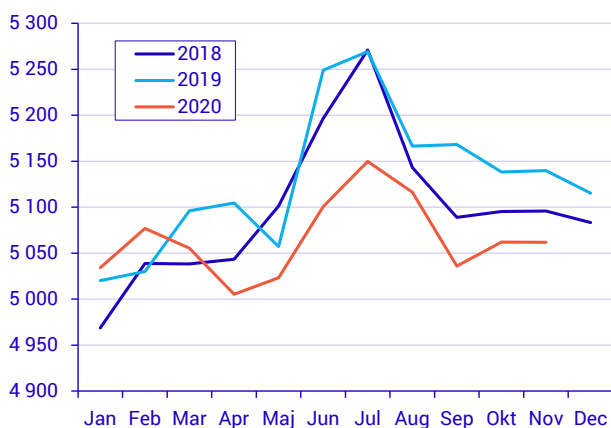
Källa: Arbetskraftsundersökningarna (SCB)

Lägre sysselsättning än föregående år

Arbetsmarknadsstatistiken visar även att antalet sysselsatta varit klart lägre under 2020 än de två föregående åren. Normalt brukar sysselsättningen stiga något under våren och ha en tydlig topp under sommaren, främst för att ungdomar då sommarjobbar. Efter nedgången i mars och april har nivån legat klart under både 2018 och 2019 och ökningen under sommaren var inte lika stor som normalt. I november 2020 var det ungefär 78 000 färre personer sysselsatta på den svenska arbetsmarknaden än motsvarande månad året innan.

Minskad sysselsättning under 2020

Tusental sysselsatta i åldern 15-74 år

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (SCB)

Stor osäkerhet för 2021

Att 2020 var ett mycket svagt år står klart trots att statistik för december ännu inte finns tillgänglig. Hur stor påverkan den andra vågen får på ekonomin kommer att visas under kommande månader.

Vaccinering mot covid-19 påbörjades i Sverige under mellandagarna men det kommer att ta tid innan en större andel av befolkningen vaccinerats mot sjukdomen. Coronapandemin lär således präglade även stora delar av 2021, med kvarstående restriktioner både i Sverige och i omvärlden.

"Coronapandemin lär således präglade även stora delar av 2021"

Globalt finns det både förhoppningar och orosmoment. Det handelsavtal som i elfte timmen kunde förhandlas fram mellan Storbritannien och EU var en positiv nyhet. Att en hård Brexit med omfattande tullar kunde undvikas bör gynna utrikeshandeln men vilken effekt det får i praktiken är högst oklart. Det råder fortsatt osäkerhet kring vad som ska gälla för en stor del av tjänstehandeln. Det nya året kommer även att se ett maktskifte i Vita huset. Vilken effekt detta får för världsekonomin får framtiden utvisa men i det korta perspektivet lär den nya presidentens fokus mest riktas mot problemen på hemmaplan.

Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11

Fördjupning

Tufft år för restaurangbranschen

Coronautbrottet i våras gjorde att försäljningen inom restaurangerna rasade. Under sommaren skedde en återhämtning men branschen har drabbats hårt även i den andra coronavågen.

Totalt minskade restaurangernas försäljning med 18 procent under januari – november 2020, jämfört med samma period 2019 och mätt i löpande priser. I november minskade försäljningen med hela 37 procent i årstakt. Det var en större nedgång än i mars, april och maj då den första coronavågen la sig som en blöt filt över restaurangbranschen.

För december finns ännu ingen statistik tillgänglig, men de hårdare riktlinjerna kring hur många som får träffas samt förbudet mot alkoholförsäljning efter

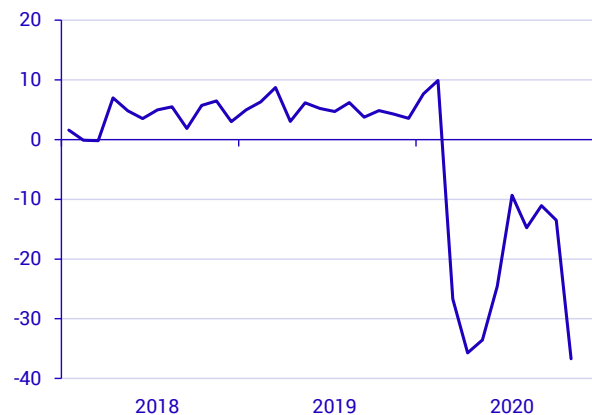
klockan 22 har troligtvis haft en negativ effekt på restaurangbranschen.

-18 %

Kraftig minskning av restaurangernas försäljning

Tidiga uttag från momsregistret indikerar mycket riktigt att försäljningsminskningen var ännu större i december än i november, mätt i årstakt. SCB:s försäljningsindikator för december 2020 publiceras den 22 januari.

Stora försäljningstapp för restaurangerna under pandemin
Restaurangbranschen försäljning. Värdeutveckling i årstakt, procent

Källa: Försäljningsindikatorn (SCB)

Snabbmatsrestaurangerna går mot trenden

I SCB:s kvartalsvisa restaurangindex kan man se hur försäljningen utvecklats för olika restaurangkategorier. Definition av de olika kategorierna finns i faktarutan i slutet av artikeln.

Snabbmatsrestaurangerna har stått emot coronapandemin och har under de tre första kvartalen 2020 endast minskat sin försäljning marginellt. De övriga restaurangkategorierna har drabbats betydligt hårdare. Tuffast har de trafiknära restaurangerna haft det. Där har försäljningen minskat med 40 procent. Denna kategori är särskilt

drabbad av reserestriktioner då restaurangerna oftast finns i anslutning till där folk reser.

-40 %

Störst tapp för trafiknära restauranger

Lunch- och kvällsrestaurangerna har minskat sin försäljning med 16 procent medan nöjesrestaurangerna minskat sin försäljning med 29 procent. Även personalrestauranger har haft det tufft då många anställda jobbar hemma.

För de flesta av restaurangkategorierna var det andra kvartalet år 2020 betydligt tyngre än det tredje då försäljningen återhämtade sig något. Nedgången för andra kvartalet var 35 procent i löpande priser jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Tredje kvartalet sjönk försäljningen med 14 procent. Den andra vågen av smittspridningen som slog till i slutet av året lär innebära en större minskning fjärde kvartalet, enligt försäljningsindikatorn.

Bred nedgång inom restaurangbranschen

Försäljning i restaurangbranschen. Löpande priser inklusive moms, miljoner kronor, under januari till september 2020 jämfört med samma period 2019, procent

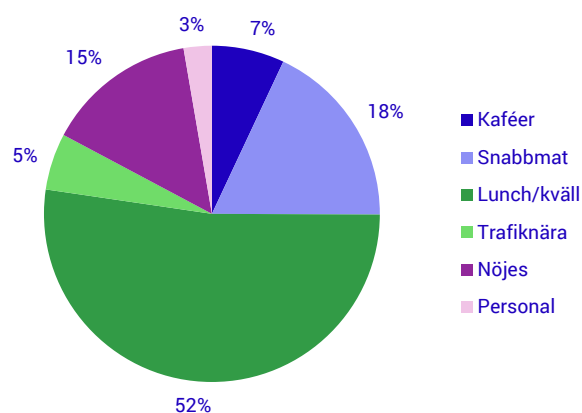
Bransch	2020	2019	Utveckling (%)
Kaféer	5 280	6 796	-22
Snabbmatsrestauranger	13 653	13 738	-1
Lunch- o kvällsrestauranger	39 471	47 244	-16
Trafiknära restauranger	4 116	6 807	-40
Nöjesrestauranger	10 968	15 354	-29
Personalrestauranger	2 046	3 055	-33
Restauranger totalt	75 534	92 994	-19

Källa: Restaurangindex (SCB)

Ändrade försäljningsandelar under 2020

I diagrammet visas hur försäljningen har fördelat sig på de olika kategorierna under de tre första kvartalen 2020. Lunch- och kvällsrestauranger hade en försäljningsandel på 52 procent av den totala försäljningen. Personalrestauranger är den kategori som har lägst försäljningsandel inom restaurangbranschen, år 2020 uppgick den till 3 procent.

Lunch- och kvällsrestauranger står för drygt halva försäljningen
Försäljningsandelar för restaurangbranschen, januari till september 2020, procent

Källa: Restaurangindex (SCB)

Försäljningen fördelat på kategorier brukar vara stabil mellan åren. Så har det inte riktigt varit under pandemin. Under 2020 ökade snabbmatsrestaurangerna sin andel från 15 till 18 procent. För nöjes- respektive trafiknära restauranger minskade försäljningsandelarna med 2 procentenheter vardera.

Kraftigt tapp för alkoholförsäljningen

Den främsta anledningen till nedgången för restaurangbranschen är de restriktioner kring resande och sociala kontakter pandemin burit med sig. De har inneburit att efterfrågan på fysiska restaurangbesök minskat. Dessutom har riktlinjer för att minska utbudet införts, exempelvis begräsningar av antalet sittplatser i restaurangerna.

De tidigare restriktionerna har gällt restaurangbranschen i stort, men på sistone har även riktade åtgärder mot alkoholförsäljningen satts in. Som en del i pandemibekämpningen beslutade regeringen att restaurangbranschen från och med den 20 november 2020 inte får sälja alkohol efter

klockan 22. Från och med julafton gäller förbudet från klockan 20.

"Den främsta anledningen till nedgången för restaurangbranschen är restriktioner kring resande och sociala kontakter"

Totalt minskade restaurangernas alkoholförsäljning med 24 procent under perioden januari – november 2020 jämfört med samma period 2019. Det är alltså en något större nedgång än för restaurangbranschen som helhet.

En fjärdedel av försäljningen från alkohol

Försäljning av alkohol utgör en betydande del av många restaurangers verksamhet. Restaurangernas totala försäljning uppgick till 125 miljarder kronor 2019. Ungefär en fjärdedel eller 29 miljarder kronor kom från alkoholförsäljning.

"För nöjesrestauranger, pubar och barer står alkoholförsäljningen för nästan hälften av den totala försäljningen"

För nöjesrestauranger, pubar och barer är alkoholförsäljningen en väldigt viktig intäktskälla. År 2019 utgjorde alkoholförsäljningen cirka 47 procent av den totala försäljningen. Det motsvarar ungefär 10 miljarder kronor.

För lunch- och kvällsrestauranger uppgick alkoholförsäljningen till 14 miljarder kronor 2019. Detta motsvarar en andel på 21 procent av de totala försäljningsintäkterna. För trafiknära restauranger motsvarade alkoholförsäljningen 27 procent av de totala försäljningsintäkterna.

Nedgång i samtliga regioner

Restaurangernas försäljning har minskat i alla Sveriges regioner men utvecklingen skiljer sig åt beroende på hur hårt de drabbats av pandemin.

Störst nedgång har Stockholms län. Där var försäljningen 22 procent lägre under perioden januari – september 2020 jämfört med motsvarande period året innan. Att nedgången i Stockholm är större än i övriga landet kan bero på flera faktorer. En kan vara att turismen gått ned i samband med pandemin. Den region, vars restaurangförsäljning, fram till tredje kvartalet stått emot pandemin bäst är Blekinge län där försäljningen endast minskat med 9 procent.

Störst nedgång för restaurangerna i Stockholms län

Försäljning i restaurangbranschen. Löpande priser inklusive moms, under januari till september 2020 jämfört med samma period 2019, procent

Bransch	Utveckling (%)
Stockholms län	-22
Uppsala län	-10
Södermanlands län	-10
Östergötlands län	-11
Jönköpings län	-13
Kronobergs län	-15
Kalmar län	-10
Gotlands län	-17
Blekinge län	-9
Skåne län	-12
Hallands län	-10
Västra Götalands län	-18
Värmlands län	-16
Örebro län	-12
Västmanlands län	-10
Dalarnas län	-13
Gävleborgs län	-10
Västernorrlands län	-14
Jämtlands län	-17
Västerbottens län	-15
Norrbottens län	-14
Riket	-19

Källa: Regional omsättningsstatistik (SCB)

När man tittar på kommundata för Stockholms län blir det tydligt att det är Stockholms kommun som klarat sig sämst. Restaurangförsäljningen har där backat med hela 26 procent. Detta beror med stor sannolikhet på minskad turism och hemarbete.

Gränskommuner har drabbats hårdare

Det går även att se en skillnad mellan så kallade gränskommuner och övriga kommuner i Sverige. Kommuner utan gräns mot andra länder minskade sin försäljning med 19 procent under de tre första kvartalen 2020 jämfört med samma period föregående år. I kommuner med gräns mot andra länder minskade försäljningen med 25 procent. Det är tydligt att reserestriktioner och nedstängning av gränser har haft en negativ effekt på restaurangbranschen.

Försäljningen i gränskommunerna har sjunkit med en fjärdedel

Försäljning i restaurangbranschen. Löpande priser inklusive moms, miljoner kronor, under januari till september 2020 jämfört med samma period 2019, procent

Bransch	2020	2019	Utveckling (%)
Gränskommuner	1 969	2 613	-25
Norge	1 768	2 348	-25
Finland	56	82	-32
Både Norge och Finland	144	182	-21
Kommuner utan gräns	73 566	90 382	-19
Riket	75 534	92 994	-19

Källa: Regional omsättningsstatistik (SCB)

Det är framförallt kommuner med gräns mot Norge som har en betydande gränshandel. Inreseförbudet har haft en särskilt stor negativ effekt på dagligvaruhandeln i dessa kommuner men det har även spillt över på restaurangbranschen. De som åker över gränsen för att i första hand handla dagligvaror äter och dricker vanligtvis på restauranger i Sverige och där kan man se stora nedgångar under pandemin.

Den sammanlagda försäljningen inom restaurangbranschen för kommuner med gräns mot Norge minskade med 25 procent. För kommuner med gräns mot Finland var nedgången 32 procent jämfört med de tre första kvartalen 2019.

Kontaktperson: Daniel Lennartsson 010-479 64 29

Fakta om statistiken och källorna

Statistiken i denna artikel bygger på uppgifter från restaurangindex, försäljningsindikatorn och beräkningar från momsregistret. Med restaurangbranschen avses SNI 56 enligt Svensk Näringsgrensindelning (SNI 2007). Försäljningen är inklusive moms. Beräkningen av alkoholförsäljningen bygger på data över den försäljning som görs till 25 procents moms i momsregistret, medan matförsäljning görs till 12 procents moms.

Restaurangkategorier i texten

Kaféer/konditorier

Kaféverksamhet i alla former med begränsad matservering. "Specialister" på kaffe. Har oftast inget serveringstillstånd för alkohol.

Snabbmat

Kännetecknas av snabb service och tillgänglighet. "Take away" är vanligt förekommande. Har oftast inget serveringstillstånd för alkohol. Exempel på företag är hamburgerkedjor, gatukök och salladsbarer.

Nöjesrestauranger, pubar och barer

Verksamhetens fokus är på drycker men mat serveras också. Här stannar man sent. Exempel på verksamhet är pubar, barer, sportbarer, nöjeskrogar och nattklubbar.

Lunch- och kvällsrestauranger

Traditionella restauranger med bordservering, gourmetkrogar, kvarterskrogar och pizzerior etc.

Trafiknära restauranger

Alla typer av restauranger i anslutning till flygplatser, järnvägar, båttrafik och landsvägar där stora flöden av restaurangbesökare förekommer. I den här gruppen finns också restauranger i anslutning till mässor, djurparker och idrottsanläggningar. Även restauranger för separata evenemang och cateringverksamhet ingår.

Personalrestauranger

Personal- eller företagsrestauranger som ofta bedriver restaurangverksamhet på uppdrag, och inte sällan med begränsat öppethållande. Det finns en särskild branschkod för drift av personalmatsalar. Exempel på företag är personalrestaurangföretagens verksamhet som bedrivs på arbetsplatser med undantag av den offentliga sektorn.

Internationell utblick

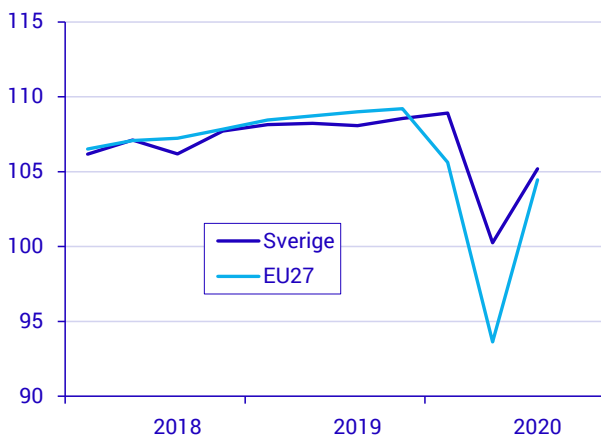
Återhämtning under tredje kvartalet

Efter det historiskt stora BNP-raset i Europa och i Sverige under andra kvartalet 2020 skedde en rejäl återhämtning under det tredje kvartalet, då stora delar av tappet togs igen. Efter det har Europa drabbats av en andra coronavåg, vilket fått effekter på EU-områdets detaljhandel.

Efter BNP-fallet andra kvartalet kom en kraftig rekyl uppåt när smittspridningen sjönk under sommaren och början av hösten. EU-områdets BNP steg med 11,5 procent, i säsongrensade tal och jämfört med kvartalet innan, vilket var ungefär lika mycket som BNP sjönk under andra kvartalet. Även i Sverige kom en betydande rekyl uppåt.

Rekyl uppåt efter historiska raset andra kvartalet

BNP, index 2015=100, säsongrensade värden i fasta priser

Källa: Eurostat

Jämfört med året innan var dock BNP lägre både i EU-området och i Sverige, vilket indikerar att ekonomin har en bit kvar innan den är tillbaka på nivåerna före pandemin.

Kraftig BNP-påverkan i större EU-länder

Flera av de större europeiska länderna har drabbats hårt av coronapandemin och införde under våren omfattande åtgärder för att minska smittspridningen. Detta drog ner BNP avsevärt och följdes av en kraftig uppgång när restriktionerna lättade under tredje kvartalet. Frankrike, Italien, Spanien och Storbritannien är länder som haft väldigt stora svängningar. I Norge och Finland har BNP, trots omfattande restriktioner, fluktuerat mindre än i Sverige under andra och tredje kvartalet.

BNP vände upp tredje kvartalet

BNP-tillväxt, volymförändring i procent

Land	Kvartal	Jämfört med föreg. kv	Jämfört med föreg. år
Sverige	2020 kv3	4,9	-2,7
Norge	2020 kv3	4,6	-0,1
Finland	2020 kv3	3,2	-3,0
Danmark	2020 kv3	5,2	-3,7
Tyskland	2020 kv3	8,5	-4,0
Frankrike	2020 kv3	18,7	-3,9
Italien	2020 kv3	15,9	-5,0
Spanien	2020 kv3	16,4	-9,0
Storbritannien	2020 kv3	16,0	-8,6

Källa: Eurostat och OECD

Minskad detaljhandel under andra vågen

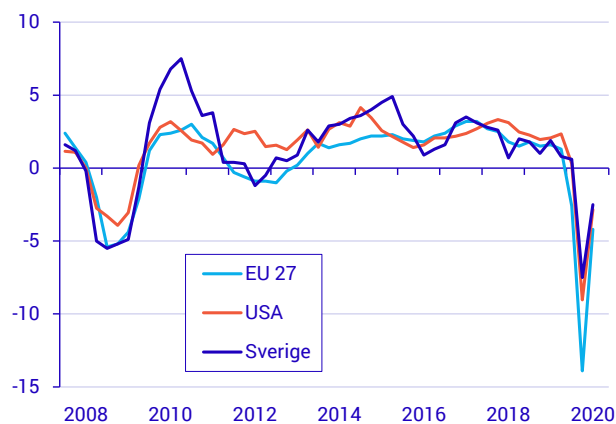
Vårens ras för detaljhandeln i EU återhämtades relativt snabbt. Under hösten svepte en andra coronavåg över Europa och restriktionerna skärptes åter i många länder. Handeln har påverkats av dessa och i november sjönk detaljhandeln inom EU med 5 procent jämfört med i oktober. I och med nedgången i november var handeln tillbaka på en lägre nivå än innan pandemin. I den svenska detaljhandeln märktes däremot ingen effekt av den andra vågen i november.

Kontaktperson: Maria Schoultz 010-479 40 74

Indikatorer för Sverige, EU och USA

BNP fortfarande lägre än före pandemin

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år

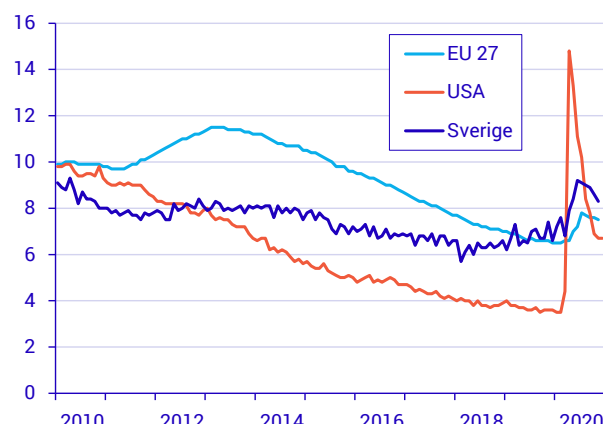

Källa: Eurostat och OECD

- Efter det historiskt stora BNP-fallet under andra kvartalet kom en rekyl uppåt under tredje kvartalet.
- Tillväxten i årstakt var dock negativ, vilket innebär att BNP fortfarande var lägre än före coronakrisen.

Arbetslösheten har sjunkit de senaste månaderna

Arbetslöshet i procent av arbetskraften, säsongrensat

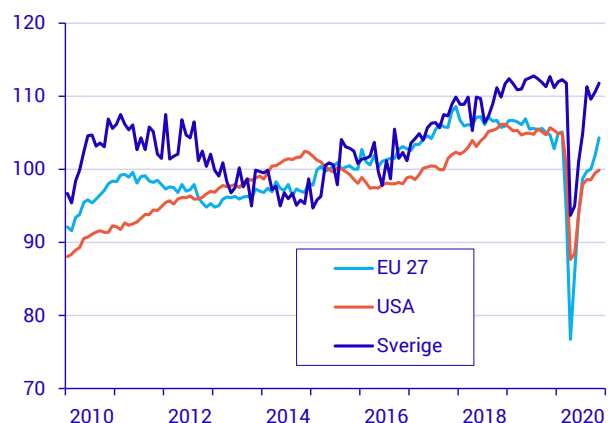

Källa: OECD

- I Sverige har arbetslösheten under pandemin stigit mer än i EU som helhet. De senaste fem månaderna har den sjunkit i Sverige, men är fortfarande högre än innan krisen.
- Arbetslösheten ökade mycket kraftigt i USA i april, men har därefter sjunkit snabbt.

Snabb återhämtning för industriproduktionen

Industriproduktionsindex 2015=100, säsongrensat

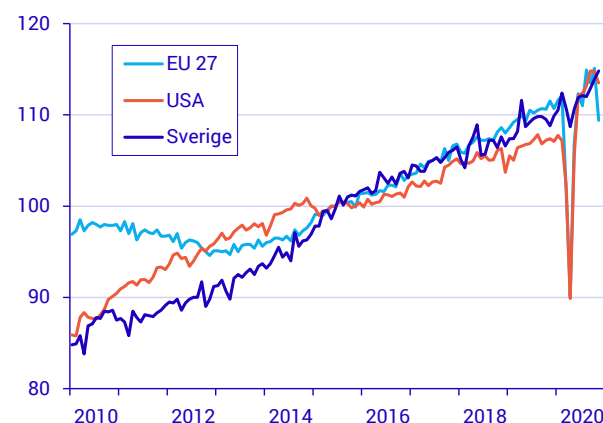

Källa: OECD

- Industriproduktionen sjönk kraftigt i april, men den har återhämtat sig väl.
- I Sverige och EU är produktionen i princip tillbaka på samma nivå som före krisen.
- I USA är produktionen lägre än innan krisen.

EU-områdets detaljhandel sjönk kraftigt i november

Detaljhandelsindex 2015=100, säsongrensat

Källa: OECD

- Svensk detaljhandel hade under våren en betydligt mindre nedgång än övriga EU och USA och är på en högre nivå än före pandemin.
- Handeln har återhämtat sig snabbt i både Europa och USA, men i november sjönk EU-områdets detaljhandel.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bilder: Framsida (montage) - Creative Market, Zan Ilic och SCB
Sidan 7 - Unsplash, Ronan Kruihof
Sidan 11 - Pixabay, PIRO4D

ISSN: 1653-3828 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2021-A28T12101_pdf

Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktion: Johannes Holmberg (redaktör)
Monica Andersson
Jenny Lunneborg
Maria Schoultz

Kontakta oss via e-post : ekstat@scb.se

Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se